

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ

БАБА ЯГА

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Много трудно е да покориш женското сърце.

Какво ли не правиш, за да постигнеш тачи цел! И за ръката я хващаш, и с дълбок глас ѝ говориш, и не откъсваш поглед от нея.

И пак нищо не помага. Не, не те обичат, не ти вярват! Налага се да почваш всичко отначало. Честна дума — каторжен труд е това — на звезди и луна.

От Москва пристигна в Одеса на почивка един млад лекар.

За пръв път през живота си получил две седмици отпуска, той изведнъж забеляза, че светът е красив и населението също е красиво, особено женската му половина. И разбра, че ако не вземе незабавно решителни мерки, вече никога през живота си няма да бъде щастлив и ще си умре като мухлясал ерген в стаята си, където под леглото се търкалят мръсни чорапи и празни бутилки.

След няколко дена младият човек се разхождаше с една девойка по силно пресечената местност край морския бряг.

Той полагаше всички усилия, за да се хареса. Говореше ѝ, разбира се, с дълбок и страстен глас, дрънкаше, разбира се, какви ли не глупости и дори излъга, че е челюскинец и най-близък приятел на Ото Юлиевич Шмидт. Предложи ѝ ръката си, стая в Москва, сърцато си, самостоятелна кухня и парно отопление. Девойката поразмисли и се съгласи.

Тук изпускаме седем страници художествено описание на пътуването в трета класа с любимото същество. (Привеждаме само афоризма: по-добре с любимата в трета, отколкото сам в първа.)

В Москва купиха клонче люляк и отидоха в гражданското да оформят собственото си щастие.

Всички знаем какво значи гражданско. Не е нито много чисто, нито е светло. И не е кой знае колко весело, понеже бракове, смърт и раждания се регистрират в една и съща стая. Когато докторът и неговата докторица влязоха, раздавайки усмивки, в гражданското, веднага им се хвърли в очи укоризненият плакат на стената:

ЦЕЛУВКАТА ПРЕДАВА ЗАРАЗА

На стената бяха окачени и адресът на погребалното бюро, и очарователна картинка, на която бяха изобразени, увеличени хиляда

пъти, бледи спирохети, пъргави ехинококи и пръчици на Кох. Очарователно кътче за венчавки!

В ъгъла, в зелено каче, стоеше мръсна като партенка изкуствена палма. Дан на времето. Тъй да се каже — озеленяване на цеховете. За подобни неща вечерният вестник съобщава с едва сдържан възторг: „Сухуми в Москва. Гражданските отделения се разхубавиха.“

Чиновникът от гражданското прегледа документите на младата двойка и неочаквано ги върна.

— Не можем да ви регистрираме.

— Тоест как тъй не можете? — разтревожи се докторът.

— Не можем, понеже паспортът на вашата гражданка е издаден в Одеса. Ние записваме само с московски паспорти.

— Но какво да правя?

— Не зная, гражданино. С паспорти от други градове не регистрираме.

— Значи, аз нямам право да обикна девойка от друг град?

— Моля да не ми крещите. Всеки ако вземе да вика...

— Не викам, но излиза, че имам право да се ожения само за московчанка. Как е възможно такова закрепостяване във въпросите на любовта?

— Гражданино, ние не се занимаваме с въпросите на любовта. Ние регистрираме бракове.

— Но какво ви засяга кого съм харесал? Да не би да раздавате семейно щастие с купони? Или регулирате поривите на душата?

— Гражданино, я си събирайте устата за регулирането на поривите.

— Вие тъпчете цветята на любовта! — записука докторът.

— А вие сте хулиган!

— Пак ви повтарям, че ги тъпчете.

— А вие не нарушавайте реда.

— Аз ли нарушавам реда? Значи, любовта вече не е велико чувство, а нарушаване на реда, така ли? Добре! Да се махаме оттук, Люся.

Вече на улицата, нещастният кандидат за съпруг дълго още не можа да се успокои.

— Това хора ли са? Това човек ли е? Това е Баба Яга с дългата метла! Какво ще правим сега?

Толкова беше развълнуван, че на девойката ѝ дожаля за него.

— Виж какво — каза тя, — ти ме обичаш и аз те обичам. Ти не си лицемер и аз не съм лицемерка. Ще живеем така.

Наистина, като се позамисли човек — с любимата колибата е рай.

Заживяха „така“.

Да, другари, но рай с любимия е възможен и в колиба само ако любимата е регистрирана в колибата и колибсъветът я е вписал в колибарската книга. В противен случай са възможни твърде мрачни варианти.

А любимата не я записаха в домовата книга, защото не притежаваше московски паспорт. А московски паспорт тя можеше да получи само като съпруга на доктора. Тя беше съпруга на доктора. Но гражданското можеше да я признае за съпруга само ако представеше московски паспорт. Но московски паспорт не ѝ даваха, понеже не бяха се регистрирали в гражданското. А да живееш в Москва нерегистриран, не се разрешава. А...

Поради това раят в колибата се превърна още на другия ден в ад. Люся плачеше и при всяко почукване на вратата потреперваше — току-виж, дошли някакви брадясали портиери да я подканят да напусне колибата. Докторът вече не стъпваше в своята амбулатория. „Най-близкият приятел“ на Ото Юлиевич Шмидт имаше наистина жалък вид — очите му светнаха като на псе. Къде си, топла черноморска нощ с огромна луна, къде си, първо щастие?

Най-сетне той хвана Люся за ръка и я заведе в милицията.

— Ето — каза той, сочейки с пръст жена си.

— Какво — ето? — попита дежурният и понамести плъстената си каска.

— Любимото същество.

— Е, та?

— Аз обожавам това същество и моля да го регистрирате на моята жилищна площ.

Последва тягостна сцена. Тя не добави нищо към вече известното.

— Какви други доказателства ви трябва? — крещеше докторът.

— Да, много я обичам. Честна дума, не мога да живея без нея. И ако искате — мога да я целуна.

Без да откъсват молеци погледи от дежурния, младите хора се целунаха с треперещи устни. В участъка стана тихо. Дежурният се извърна свенливо и каза:

— Да не би бракът да е фиктивен? Просто гражданката иска да живее в Москва?

— Ами ако не е фиктивен? — застена „щастливият“ съпруг. — За това помислихте ли? Вие за счупено стъкло глобявате, а аз кого да глобя за разбития си живот?

С една дума, докторът беше взел висока нота и я задържа, докато не стана ясно, че щастието още е възможно, че има изход. Трябва само да се върнат в местожителството на любимата, в Одеса, на разстояние само хиляда четиристотин и дванадесет километра, и всичко ще се уреди. С московски паспорт одеското гражданско ще регистрира поривите на доктора и престъпната любов ще придобие най-сетне узаконени очертания.

Е, няма как, любовта винаги изисква жертви. Наложил се да ги направят — да вземат назаем пари за билет и да измолят допълнителна отпускат за уреждане на семейни въпроси.

Но докторът още не знаеше най-страшното не знаеше, че Баба Яга има не само в гражданското, че други Баби Яги вече го очакват на гарата.

Тук изпускаме шестнадесет страници драматично описание на това как младите съпрузи закъсняха за влака. Впрочем, има ли нужда да се описва? Всеки знае, че в Москва няма нищо по-лесно от това да закъснееш за някъде.

След като настани нещастната Люся да седне върху куфара, докторът хукна да проверява билетите. В тази авантюра той претърпя провал. НКПС^[1] бди строго за интересите на железниците и отменил презаверяването на билетите.

— Но какво ще правим сега? — завайка се докторът.

— Билетите ви са изгорели — изрече Баба Яга. — Такова е нареждането. Щом сте закъснели за влака — значи, изгорели са.

— Да не би случайно нарочно да сме закъснели?

— Че отде да ви знам? Нарочно — не нарочно — това нас не ни интересува.

— Но нали винаги сте презаверявали — от деня на създаването на железопътните линии.

— Има нов правилник, гражданино.

— Но разберете — нямам други пари. И не мога да замина.
Баба Яга деликатно премълча.

И човекът, който злостно пречеше на спокойната работа на редица почтени учреждения, се отдалечи с олюляваща се походка, отиде и седна до своята Люся и потъна в мъчителни размисли. Той прехвърли в паметта си всички свои постъпки.

„Но какво лошо съм сторил? Хубаво де, отидох на курорт, срещнах добро момиче, обикнах го от все сърце, то също ме обикна от все сърце. Реших да се оженя. И ето на — не може. Правилниците пречат.“

Ако се издава разпореждане, което пречи на живота на съветските граждани, глупаво разпореждане, което изглежда необходимо и важно само върху канцеларското бюро, до мастилницата, но не и приложено спрямо живите хора, можете да бъдете сигурни, че го е измислила някоя Баба Яга, човек, който си представя живота в едно измерение и не познава нито дълбочините му, нито неговия обем.

Ако в учреждението зад преградката седи човек, който се придържа към глупавото, вредно разпореждане, и ако той, въпреки че го съзнава, се оправдава с това, че е дребна риба и от него не зависи — значи, и той е Баба Яга. У нас няма „дребни риби“ и не може да ги има. Щом разбира, че разпореждането причинява неудобства и огорчения, той трябва пръв да постави въпроса за отменянето му, за това, то да бъде преразгледано, коригирано.

Ами докторът? Къде се дяна милият, честен доктор? Че кой го знае? Тича навярно с някакви бележки при Баба Яга да му оформи проточилата се толкова време сватба. А може и да е престанал да тича, уморил се е и е махнал е ръка. И любовта не е безгранична. А може би вярната Люся е избягала с някой пълномощник по доставките в Сизран или в Актюбинск, където е по-лесно да се сключи брак.

Тъй или иначе, докторът сбърка още от самото начало.

Преди да прошепне на своята възлюбена: „Обичам ви“ — трябвало е категорично и сухо да изрече; „Вашите документи, гражданинко!“

[1] НКПС — Народен комисариат по транспорта. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.